

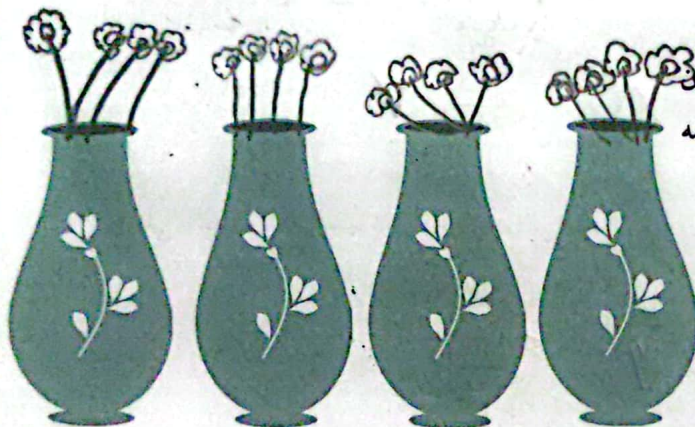
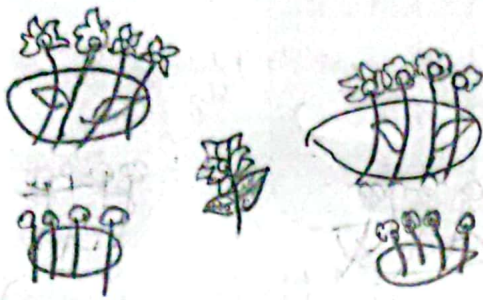

۱- ۱۷ شاخه گل داریم. می خواهیم با هر ۴ شاخه ی آن ها یک دسته گل درست کنیم.

چند دسته گل درست می شود؟ ۴ دسته گل

چند شاخه گل باقی می ماند؟ ۱ شاخه

با رسم شکل توضیح دهید.

۱۷ شاخه گل داریم. می خواهیم آن ها را به طور مساوی در ۴ گلدان

م کنیم. شما گل ها را یکی یکی در گلدان ها بکشید. این کار را ادامه

تا همه ی گل ها به تعداد مساوی در گلدان ها قرار گیرند.

در هر گلدان چند گل قرار می گیرد؟ ۴ گل

چند گل باقی می ماند؟ ۱ شاخه

برای حل کردن مسئله ی بالا می توانیم از نماد — استفاده کنیم و پاسخ را به صورت زیر بنویسیم:

$$\begin{array}{r|l} 17 & 4 \\ - 16 & 4 \leftarrow \text{خارج قسمت} \\ \hline 1 & 1 \leftarrow \text{باقی مانده} \end{array}$$

۱- خارج قسمت و باقی مانده‌ی هریک از تقسیم‌ها را به دست آورید. از راهنمای داده شده کمک بگیرید.

$$\begin{array}{r} 46 \overline{) 42} \\ \underline{42} \\ 0 \end{array}$$

باقی ماندن

$$\begin{aligned} 5 \times 6 &= 30 \\ 6 \times 6 &= 36 \\ 7 \times 6 &= 42 \\ 8 \times 6 &= 48 \end{aligned}$$

$$\begin{array}{r} 75 \overline{) 72} \\ \underline{72} \\ 0 \end{array}$$

باقی ماندن

$$\begin{aligned} 6 \times 9 &= 54 \\ 7 \times 9 &= 63 \\ 8 \times 9 &= 72 \\ 9 \times 9 &= 81 \end{aligned}$$

۲- تقسیم‌ها را انجام دهید.

$$\begin{array}{r} 45 \overline{) 42} \\ \underline{42} \\ 03 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15 \overline{) 10} \\ \underline{10} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \overline{) 4} \\ \underline{4} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \overline{) 21} \\ \underline{21} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 18 \overline{) 18} \\ \underline{18} \\ 0 \end{array}$$

۳- باقی مانده‌ی کدام تقسیم‌های زیر، صفر می‌شود؟

$$\begin{array}{r} 18 \overline{) 18} \\ \underline{18} \\ 00 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \overline{) 4} \\ \underline{4} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 13 \overline{) 19} \\ \underline{13} \\ 06 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 \overline{) 12} \\ \underline{12} \\ 00 \end{array}$$

۴- آیا تقسیم ۷۹ بر ۹ باقی مانده دارد؟ بله
تقسیم ۳۴ بر ۷ چطور؟ بله

$$\begin{array}{r} 34 \overline{) 21} \\ \underline{21} \\ 09 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 79 \overline{) 72} \\ \underline{72} \\ 07 \end{array}$$

کار با ماشین حساب

۱- حاصل تقسیم‌های زیر را به کمک ماشین حساب پیدا کنید.

$$240 \div 10 = 24 \quad 128 \div 4 = 32 \quad 215 \div 5 = 43$$

۲- حاصل تقسیم ۱۷ بر ۳ را با ماشین حساب به دست می‌آوریم. چه عددی روی صفحه ظاهر می‌شود؟ آیا با این عدد آشنا شده‌اید؟ این اتفاق برای تقسیم‌هایی که باقی مانده دارند می‌افتد و حاصل تقسیم به این صورت نمایش داده می‌شود.

5.666666

۱- اتوبوسی که ۳۷ مسافر داشت، خراب شد. مسافران پیاده شدند و هر تاکسی ۴ نفر از آن‌ها را سوار کرد. برای اینکه همه‌ی مسافران سوار تاکسی شوند، چند تاکسی لازم است؟ ۱۰ تاکسی لازم است

$$\begin{array}{r} 37 \overline{) 400} \\ \underline{36} \\ 40 \\ \underline{36} \\ 40 \\ \underline{36} \\ 40 \\ \underline{36} \\ 40 \\ \underline{36} \\ 40 \\ \underline{36} \\ 40 \end{array}$$

۲- طاها ۸۴ شکلات داشت. او در روز نیمه‌ی شعبان بسته‌های ۹ تایی شکلات درست کرد و به ۹ همسایه داد. چند شکلات برای خودش باقی ماند؟

شکلات باقی ماند

$$\begin{array}{r} 84 \overline{) 90} \\ \underline{81} \\ 9 \end{array}$$

۳- شیرینی‌پزی در کرمانشاه در ۶ روز ۴۲ جعبه نان برنجی درست کرد. او در هر روز چند جعبه نان برنجی درست کرده است؟

$$\begin{array}{r} 42 \overline{) 7} \\ \underline{42} \\ 0 \end{array}$$

۷ جعبه نان برنجی درست کرده است

۴- ۳۷ کیلوگرم گیلان را در جعبه‌هایی می‌ریزیم که هر کدام ۵ کیلوگرم گیلان جا می‌گیرد. چند جعبه لازم داریم؟

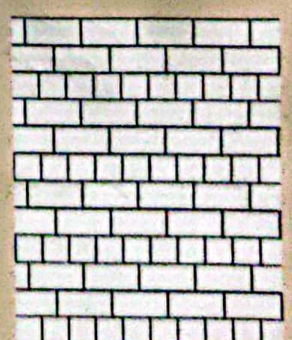
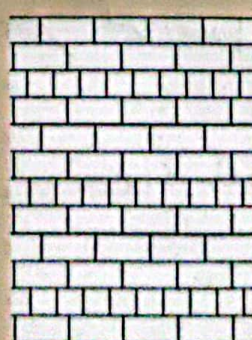
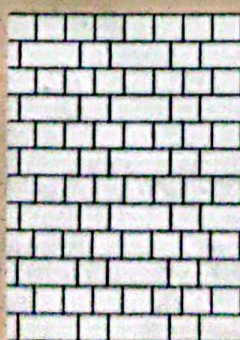
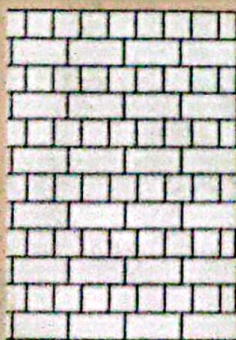
$$\begin{array}{r} 37 \overline{) 5} \\ \underline{35} \\ 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 5 \times 6 = 30 \\ 5 \times 7 = 35 \\ 5 \times 8 = 40 \end{array}$$

۸ جعبه گیلان لازم داریم

خلاق باش

الگوهای آجر چینی را ادامه دهید.

مرور فصل

فرهنگ نوشتن

۱- با توجه به ضرب و حاصل آن $۲۳ \times ۷ = ۱۶۱$ ، توضیح دهید که حاصل ضرب زیر چگونه به دست می‌آید.

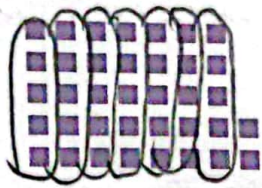
$$\begin{array}{r} ۲۳۰۰۰ \\ \times ۷۰ \\ \hline ۱۶۱۰۰۰۰ \end{array}$$

ابتدا دو عدد را بدون صفر در نظر گرفته و در هم ضرب می‌کنیم.

سپس به تعداد صفرهای دو عدد در مقابل پاسخ صفر قرار می‌دهیم.

۲- توضیح دهید باقی مانده‌ی تقسیم روبه‌رو چگونه به دست می‌آید.

$$\begin{array}{r} ۲۷ \overline{) ۱۵۷} \\ \underline{۳۵} \\ ۵۲ \end{array}$$

ابتدا ۵ تا ۲۷ تا دسته بندی کرده و ۷ دسته درست شده

و ۲ عدد باقی می‌ماند.

تمرین

۱- می‌خواهیم ۶ بسته‌ی ۱۲ تایی مداد را بین ۹ نفر به‌طور مساوی تقسیم کنیم. به هر نفر چند مداد می‌رسد؟

$$\begin{array}{r} ۱۲ \rightarrow ۱۰ + ۲ \\ \times ۶ \\ \hline ۴۰۴ \times ۱۰ \\ + ۱۲۶ \times ۲ \\ \hline ۷۲ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۹ \overline{) ۷۲} \\ \underline{۷۲} \\ ۰ \end{array}$$

۲- اگر وزن هر ۵ نخود به‌طور تقریبی یک گرم باشد، یک کیلوگرم نخود چند تا نخود است؟

$$۱۰۰۰ \text{ گرم} = ۱ \text{ کیلوگرم}$$

$$(۱۰۰۰ \times ۵ = ۵۰۰۰)$$

$$(۵۰۰۰ \text{ نخود است})$$

۳- در یک کارخانه‌ی پارچه‌بافی ساعتی ۱۲۳۵ متر پارچه بافته می‌شود. در این کارخانه در ۸ ساعت چند متر پارچه بافته می‌شود؟

$$۱۲۳۵ \rightarrow ۱۰۰۰ + ۲۰۰ + ۳۰ + ۵$$

$$\begin{array}{r} \times ۸ \\ \hline ۸ \times ۱۰۰۰ \\ ۸ \times ۲۰۰ \\ ۸ \times ۳۰ \\ ۸ \times ۵ \\ \hline ۱۰۰۰۰ \\ ۱۶۰۰۰ \\ ۲۴۰۰ \\ ۴۰ \\ \hline ۱۰۰۰۰۰ \end{array}$$

۴- اتوبیلی در هر ساعت ۸۰ کیلومتر را طی می کند. اگر به همین ترتیب حرکت کند، در ۳ ساعت چند کیلومتر را می پیماید؟
۵۰۰ کیلومتر را در کمتر از ۶ ساعت طی می کند یا بیشتر از آن؟

$$(3 \times 80 = 240)$$

$$(6 \times 80 = 480)$$

$$(480 < 500)$$

بیشتر از ۶ ساعت طی می کند

۵- زمینی به شکل مربع داریم که هر ضلع آن ۱۰۵۰ متر است. می خواهیم دور این زمین را دو ردیف سیم خاردار بکشیم.
چند متر سیم خاردار نیاز داریم؟

$$1050 \times 4 = 4200$$

$$1050 \rightarrow 1000 + 50$$

$$4 \times 1000 = 4000$$

$$4 \times 50 = 200$$

$$4000 + 200 = 4200$$

$$14200 \times 2 = 28400$$

$$14200 \rightarrow 14000 + 200$$

$$2 \times 14000 = 28000$$

$$2 \times 200 = 400$$

$$28000 + 400 = 28400$$

۶- یک نقاش در اولین روز کارش ۸ متر مربع از ساختمانی را رنگ کرد. صاحب ساختمان از او خواست که هر روز ۲ برابر روز قبل رنگ کند.

روز دوم چند متر مربع را باید رنگ کند؟ $2 \times 8 = 16$

روز سوم چقدر؟ $16 \times 2 = 32$

روز چهارم چقدر؟ $32 \times 2 = 64$

روز پنجم چقدر؟

$$64 \rightarrow 60 + 4$$

$$2 \times 60 = 120$$

$$2 \times 4 = 8$$

$$120 + 8 = 128$$